

Verksamhetsberättelse och årsredovisning 2021

Sveriges
hembygdsförbund

Innehåll

Förord	5
Sveriges hembygdsförbund	7
1. Verksamheten 2021	8
2. Arbete inom fokusområden	12
3. Arbete med andra prioriterade frågor	15
4. Service, kommunikation och statistik	18
Årsredovisning	21
Revisionsberättelse	34

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

SHF:s värdegrund.

Förord

För mindre än ett år sedan, vid riksstämman i Örebro, valdes jag till ny förbundsordförande, utmanande och lite skrämmande. Det är ett stort och ansvarsfullt uppdrag att få företräda en så stor folkrörelse som Sveriges hembygdsförbund. Runt om i landet finns omkring 400 000 medlemmar, många med en stor förväntan på riksorganisationen.

Där på stämman upplevde jag, och många med mig, känslan av en nystart – äntligen skulle vi få leva ut allt som fått stå tillbaka under pandemin. Vi kunde åter träffas fysiskt! Men som bekant kom ett bakslag. Åter fick vi backa och ställa in. Dock fanns erfarenheterna från den tidigare nedstängningen. Nu visste vi hur mycket skulle hanteras. Årsmötena rullade på och digitala möten, konferenser och utbildningar blev vardagsmat. På ett sätt som vi alla trodde var omöjligt har vår rörelse på ett par år moderniserats och tagit plats i det digitala rummet. Men det är också viktigt att tänka på dem som ännu inte klivit in där – vi måste vara tillgängliga för alla!

När sedan världen verkade återgå till det normala uppstod ett säkerhetspolitiskt läge som vi inte sett sedan andra världskriget. Vår grundläggande trygghet är hotad. I det perspektivet känns våra inre utmaningar som små. Likväl finns de. Ett stadigt minskande medlemsantal, hög medelålder bland många aktiva och kanske en kvardröjande modstulenheter. Minns då att vi står för länkarna bakåt. I nuets oroliga tider kan vi dela med oss av vår kunskap och ge inspiration för alla dem som söker trygghet och vill lära sig överlevnadens väsentligheter. Vi måste inse att vi är en unik folkrörelse som kan och vet så mycket.

Samma kunskaper kommer också till nytta när det gäller det andra stora hotet mot vår framtid – klimatkrisen. Nu gäller det att blicka framåt! Låt oss stödja den unga generation som vill lära sig händernas kunskap – det immateriella kulturarvet.

Pengar från Kulturrådet har gett oss en möjlighet att vitalisera och engagera vår folkrörelse bland annat genom projektanställningar. En ny ung trio kom utifrån men har snabbt hittat vår själ och lyfter nu den. De vill ge våra föreningar verktyg och kunskaper för att möta utmaningarna.

En del i nystartssatsningen är också fortsättningen på satsningen *Kulturarvet som besöksmål*. Här jobbas det intensivt med att låta hembygdsrörelsen ta sin rätta plats i turismvärlden. Vi har så mycket att visa men alltför många känner tyvärr inte till oss.

Min förhoppning är att vi tillsammans, trots den oro som finns, kan skapa framtidstro och därmed leva upp till vår vision: *En levande hembygd – öppen för alla*.

Anna-Karin Andersson
Förbundsordförande

FOTO: BERT FRANSSON, CCRYSA.

Granhults hembygsgård., Kronoberg.

Sveriges hembygdsförbund

Sveriges hembygdsförbund bildades 1916 under namnet Samfundet för hembygdsvård.

Ändamål och uppdrag

Sveriges hembygdsförbunds ändamål är att vårda och synliggöra hembygdens kultur och miljö så att de blir en naturlig grund för ett gott liv. Uppdraget är att samla, stödja och företräda hembygdsrörelsen nationellt och internationellt.

Ideologisk grundsyn

Hembygdsrörelsen är en del av det levande samhället. Den skapar broar mellan det förgångna, nutiden och framtiden. Hembygdsrörelsen har ett humanistiskt och demokratiskt synsätt. Den är öppen för alla, oavsett bakgrund. Den respekterar kulturarvets skiftande former i tid och rum. Hembygdsarbetet skapar gemenskap, trygghet och identitet. Intresset för kulturarvet är drivkraften i engagemanget för hembygden. Här möts alla generationer.

Riksstämman 2007

Vision

En levande hembygd öppen för alla.

- Vi ska värna kulturarvet över tid
- Vi ska vara en välkomnande rörelse som möter människors kulturarvsintresse
- Vi ska verka i lands- och stadsbygd
- Vi ska spela en aktiv roll för en hållbar samhällsutveckling
- Vi ska erbjuda våra kompetenser till andra samhällsaktörer.

Riksstämman 2017

Medlemsförbund

Blekinge Hembygdsförbund
Bohusläns Hembygdsförbund
Dalarnas Fornminnes- och Hembygdsförbund
Dalslands Fornminnes- och Hembygdsförbund
Gotlands Hembygdsförbund
Gästrik-Hälsinge Hembygdsförbund
Göteborgs Hembygdsförbund
Halländska hembygdsrådet
Heimbygda, hembygdsförbund för Jämtlands län
Jönköpings läns Hembygdsförbund
Kalmar läns Hembygdsförbund
Kronobergs läns Hembygdsförbund
Medelpads Hembygdsförbund
Norrbottens Hembygdsförbund
Skånes Hembygdsförbund

Stockholms läns Hembygdsförbund
Södermanlands Hembygdsförbund
Upplands Fornminnesförening och Hembygdsförbund
Värmlands Hembygdsförbund
Västerbottens läns Hembygdsförbund
Västergötlands Hembygdsförbund
Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening
Ångermanlands Hembygdsförbund
Ölands Hembygdsförbund
Örebro läns Hembygdsförbund
Östergötlands Hembygdsförbund

Hedersmedlemmar

Karl-Eric Axenström, Örnsköldsvik
Mats Fack, Järvsö
Berit Hange-Persson, Lundsbrunn
Lars Israelsson, Bastuträsk
Lars Pettersson, Nyköping
Jan-Eric Rosenqvist, Katrineholm
Josef Rydén, Nässjö
Ulla Värmnäs, Stockholm
Karin Öman, Karlskoga.

Avlidna under 2021/22:

Birger Swanström, Ruda
Åke Werdensfels, Sölvesborg.

Verksamhetsinriktning 2018–2022

Tre gemensamma fokusområden för hela rörelsen:

1. Förenings- och demokratiutveckling
2. Barn och unga
3. Landskapets förändring

SHF ska därtill arbeta nationellt med följande frågor:

- Stärka hembygdsrörelsens arbete med lokala arkiv.
- Utveckla hembygdsrörelsens arbete med samlingsförvaltning.
- Utveckla hembygdsrörelsens gemensamma IT-resurser.
- Strategiskt arbete efter målsättningar i gemensamt kulturmiljöprogram.
- Föra fram hembygdsrörelsens värdegrund och perspektiv på ett kulturarv som är dynamiskt och berör alla människor oavsett bakgrund.
- Stärka hembygdsrörelsens finansiering, privat genom insamling och offentligt genom bättre utnyttjande av olika bidragsordningar.

1. Verksamheten 2021

Styrelse

Anna-Karin Andersson, ordförande,
Nyhammar

Trine Amundsen

Sven Jensén, Broby

Eva Kempff, Tällberg

Anita Lundin, Stockholm

Karin Malmsten, Värnamo

Owe Norberg, Delsbo

Peter Olausson, Värmlands Nysäter

Irene Oskarsson, 2:e vice ordförande, Gränna

Conny Sandberg, 1:e vice ordförande, Örebro

Erik Åström, Stockholm

Vald till
2022

2023

2023

2023

2022

2023

2022

2023

2022

2022

2022

Valberedning 2021-2022

Gabriella Lönngrén, Vuollerim,
sammankallande

Ingegerd Christiansson, Arlöf

Margareta Johansson, Indal

Bengt Wallén, Västerås

Gerhard Jansson, Åmål

Vald till
2022

2022

2022

2022

2022

Revisorer 2021-2021

KPMG för auktoriserad revision.

Förtroenderevisorer: Karl Petersen, Stockholm,
ordinarie Lars Lingsell, Karlstad, ersättare.

Kansli och personal 2021

Jan Nordwall, generalsekreterare

Eva Forsberg, ekonom (50 %)

Michael Johansson, projektassistent

Olivia Linderöth, projektsamordnare nystart

Olov Norin, kommunikatör

Helena Rosenberg, kulturmiljöstrateg

Susanne Salomonsson, administratör

Thuha Nguyen, kommunikatör nystart

Felicia Wennberg, verksamhetsutvecklare nystart

Monica Öjes, webbsupport

Kansliet har lokaler på Sabbatsbergsvägen 6 i
Stockholm. Ungefär halva ytan hyrs ut till andra
organisationer.

Arbetsgrupper och råd

Jury för Årets hembygdsbok: Lars Grimbeck och Owe
Norberg.

Lokalthistoriskt råd: Sven Jensén, Karin Malmsten och
Peter Olausson, styrelsen, samt Helena Rosenberg,
kansliet.

Försäkringsråd: Anita Lundin, ordförande, Eva
Kempff, Lisbeth Svensson, Kent Wallin Jan Nordwall
samt personal från försäkringskansliet.

Arbetsgrupp i turismsatsningen Kulturarvet som besöksmål: Trine Amundsen, Jämtland, Kristina Kristoffersson, Härjedalen, Erika Borbos, Dalarna, Anita Lundin, Stockholm, Jan Nordwall och Olov Norin, SHF:s kansli samt konsulten Johan Graffman.

Arbetsgrupp för årets hembygdsförening: Sven Jensén, Eskil Johansson och Lena Landin.

Redaktionsråd Bygd och natur: Karin Malmsten, Jenny Damberg, Jan Nordwall och Olov Norin

ABM-kommitté (arkiv, bibliotek och museer): Anna-Karin Andersson, Erik Åström, Peter Olausson, Conny Sandberg och Jan Nordwall.

SHF:s representation

SHF har formell representation i ett flertal organisationer. Deltagandet i olika referensgrupper ger tillgång till nätverk och möjligheter att utbyta kunskap och erfarenheter som kan leda till information och rådgivning gentemot medlemmarna.

Organisationer

Civilscape: Sven Jensén och Helena Rosenberg.

Europa Nostra: Helena Rosenberg och Jan Nordwall.

Folkrorelsernas Konstfrämjande: Jan Nordwall och Eva Kempff.

Fremia, arbetsgivarorganisation för ideella organisationer: Jan Nordwall.

Hela Sverige ska leva: Trine Amundsen och Anna-Karin Andersson.

Länsmuseernas samarbetsråd: Conny Sandberg och Irene Oskarsson.

Ideell kulturallians: Jan Nordwall.

Ideell arena: Anna-Karin Andersson och Jan Nordwall.

Föreningen sockenkyrkonätverket: Eva Kempff, Peter Olausson och Helena Rosenberg.

Myndighetsrepresentation

Skogsstyrelsens nationella sektorsråd för skogliga frågor: Helena Rosenberg, ordinarie, Trine Amundsen, ersättare.

Programrådet för nationellt skogsprogram: Anna-Karin Andersson.

Övervakningskommittén för EU:s landsbygdsprogram: Irene Oskarsson, ordinarie, Jan Nordwall, ersättare Lantmäteriets ortnamnsråd, Helena Rosenberg.

Referensgrupper och nätverk

Hantverkslaboratoriet vid Göteborgs universitet: Helena Rosenberg och Kjell Gustafsson.

NAMSA, Naturhistoriska museers samarbetsorganisation: Owe Norberg.

Naturens år, Naturvårdsverkets samrådsgrupp för det civila samhället: Helena Rosenberg och Jan Nordwall.

Vattenhistoriskt nätverk: Jan Nordwall och Helena Rosenberg.

Konferenser och möten

Pandemin har haft stor påverkan på mötesverksamheten. Flertalet möten har varit digitala. Riksstämman och höstmöte för regionala förbund kunde dock genomföras fysiskt under hösten.

Möten med ordförande i regionala förbund: Kontakten med regionala förbund har utvecklats med flera kortare digitala möten. Mötena har letts av förbundsordförande eller generalsekreterare. Mötena har bland annat tagit upp pandemins effekter, frågan om namnbyte på riksförbundet och satsningen *Kulturarvet som besöksmål*.

Riksstämman: Årets riksstämman hölls 28 augusti i Örebro. Mötesordförande vid stämmoförhandlingar var regionfullmäktiges ordförande Torgny Larsson. Vice ordförande var Ingela Oxelgren, ordförande för Örebro läns hembygdsförbund.

Höstmöte: Höstmöte för regionala förbund hölls i Järfälla 26–27 november med Nystart som tema. Mötet gav plats för gemensamma diskussioner och möten i mindre grupper.

Utmärkelser

SHF:s plakett för rik gärning i hembygdsvårdens tjänst: Lars Nylén, Stockholm och Staffan Nilsson, Falun.

Årets hembygdsförening: Rytterne hembygdsförening i Västmanland.

Årets Hembygdsbok: Mariestads historia, utgiven av Ullervad-Leksbergs hembygdsförening.

Årets hembygdsbok.

Årets hembygdsförening.

Statistik över hembygdsrörelsen

SHF samlar årligen in uppgifter om ideell tid, antal evenemang och antal besökare. Därutöver ställs ytterligare en fråga om ett särskilt ämne. Statistikinsamlingen sker digitalt och görs i samverkan med regionala hembygdsförbund som även har möjlighet att ställa egna frågor.

Statistik för 2021 (föregående år inom parentes):

- Den ideella tiden i föreningarna uppgick till 2,4 miljoner timmar (2)
- Antalet besökare uppskattas till runt 2,5 miljon (1)
- Antalet evenemang uppgick till 16 000 (11 000).
- Antalet aktiviteter för barn och ungdomar uppgick till 4 400 (2 100) med 105 000 deltagare (64 000).

Enkäten ställde också frågor om pandemins påverkan på föreningarnas verksamhet. Det kan konstateras att pandemin haft stor negativ påverkan och att flertalet föreningar gjort ekonomiska förluster när aktiviteter inte kunnat genomföras. 68 procent anger att de lidit ekonomisk förlust på grund av pandemin, 29 procent anger ingen förändring och 3 procent har haft en positiv ekonomisk utveckling. En mindre andel föreningar har gjort mer betydande förluster när stora publika evenemang ställts in.

Det ställdes också fråga om pandemins påverkan på antalet medlemmar under både 2020 och 2021. 38 procent angav en minskning av antalet medlemmar, 42 procent angav ingen förändring och hos 20 procent hade antalet ökat.

Medlemsutveckling

Antal medlemmar och föreningar vid ingången av 2022 (förra året inom parentes):

- 1 929 fullvärdiga medlemsföreningar (1 926)
- 108 stödjande föreningar (107)
- 381 446 medlemmar i fullvärdiga medlemsföreningar (387 115).

Förutsatt att stödjande föreningar har i genomsnitt lika många medlemmar som en fullvärdig medlemsförening blir totalen nära 403 000 medlemmar, en minskning med cirka 5 500 medlemmar sedan 2020.

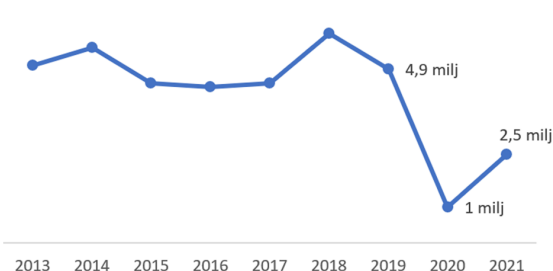
159 (154) föreningar har färre än 39 medlemmar och betalar minimiavgift 500 kr/år.

Antalet föreningar med fler än 1 000 medlemmar är 8 (11).

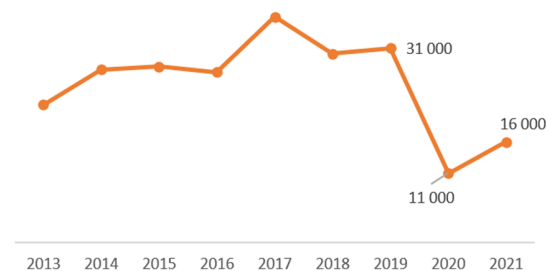
Statsbidrag

SHF får organisationsstöd som ideell miljöorganisation från Naturvårdsverket, som kultur- miljöorganisation från Riksantikvarieämbetet samt verksamhetsbidrag från Kulturrådet i egenskap av central amatörkulturorganisation. Statsbidragen

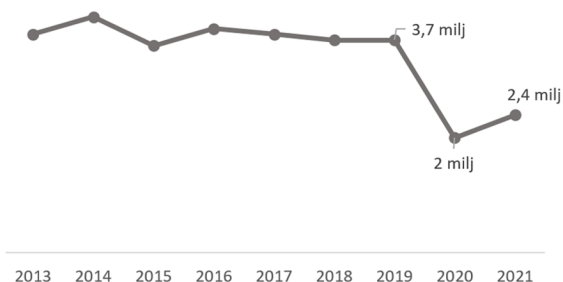
Besökare vid öppna evenemang och aktiviteter.

Evenemang och aktiviteter öppna för allmänheten.

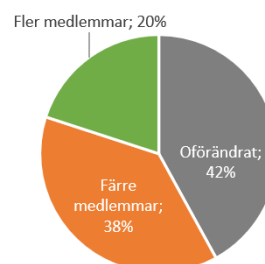
Ideellt arbetad tid i föreningen.

Andelen föreningar som lidit ekonomisk förlust på grund av pandemin under 2021-2022

Förändring i föreningarnas medlemsantal på grund av pandemin under 2021-2022

från de tre myndigheterna uppgick 2021 till totalt 3 060 000 kr (3 145 000 kr).

Därutöver har SHF erhållit 500 000 kr från Tillväxtverket för satsningen på Kulturarvet som besöksmål för perioden oktober 2020 till maj 2021. 5 010 000 kr från Kulturrådet i stöd för strategiska insatser som främjar hembygdsrörelsens återstart efter pandemin (se punkten Nystart). Från Riksantikvarieämbetet erhöi SHF 250 000 kr i projektbidrag för stöd till kunskapshöjning av föreningarnas digitaliseringsarbete. Riksarkivet har tidigare beviljat stöd för arkivprojekt som kommer att slutredovisas 2022.

Atgärder i pandemin

Pandemin har haft stor påverkan på hembygdsrörelsen. Föreningarnas kontakt med medlemmar har minskat generellt och många aktiviteter för besökare har ställts in vilket medfört ekonomiska förluster. SHF har arbetat för att försäkra sig om att departement och ansvariga myndigheter gjort en korrekt bedömning av pandemins påverkan på det ideella förenings- och kulturlivet och argumenterat för långsiktigt stöd för att främja återstart efter pandemin.

SHF har anpassat sin verksamhet efter det rådande läget. Efterfrågan från föreningarna har ökat på information och rådgivning och kansliet har erbjudit seminarier och spridit information om restriktioner och krisstöd i alla tillgängliga kanaler. Under perioden mars 2020 till februari 2022 har SHF hållit över 120 webbseminarier med drygt 4 000 anmälda medlemmar. Seminarierna har tagit upp en bred palett av ämnen och fått genomgående höga betyg i utvärderingar.

Satsning på nystart

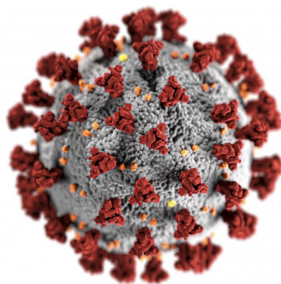
SHF beviljades i maj 5 010 000 kr av Kulturrådets krisstöd för ”strategiska insatser och projekt som kan främja kulturlivets återhämtning, återstart och anpassning” efter pandemin. SHF betonade i sin ansökan ett behov att utveckla kommunikationen inom hembygdsrörelsen – mellan medlemmar och föreningar och med omvärlden – för att främja ett ökat medlemsengagemang och locka fler besökare till föreningarnas aktiviteter och besöksmål. Ansökan tog även upp behovet av att tillfälligt sänka medlemsavgifterna till förbundet för att lindra den ekonomiska krisen för föreningarna.

Krisstödet gjorde det möjligt att reducera medlemsavgiften för fullvärdiga

medlemsföreningar med totalt 1,7 miljoner kronor vilket motsvarar 35 procent av avgiften. Resterande medel om 3 300 000 kr används för en bred satsning under perioden juni 2021 till september 2022, vilket möjliggör en fortsättning på satsningen Kulturarvet som besöksmål, som inleddes 2020 med stöd av Tillväxtverket, och en rad åtgärder som syftar till att främja kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom hembygdsrörelsen samt förbättrad extern kommunikation. I september anställdes Olivia Linderöth (samordnare), Thuha Nguyen (kommunikatör) och Felicia Wennberg Gonzalez (verksamhetsutvecklare) för att arbeta särskilt med satsningen. De nyanställda bildade en projektgrupp tillsammans med Kristina Ernehed (projektledare Så blir vi yngre), Trine Amundsen (senior rådgivare) och Olov Norin (kommunikatör SHF). Presidiet är styrgrupp för satsningen och arbetet har rapporterats löpande till generalsekretären och förbundsstyrelsen. Nystartssatsningens olika insatser och aktiviteter har samordnats med kansliets övriga verksamhet. Satsningen ska redovisas till Kulturrådet 30 september 2022. SHF avser att söka finansiering för en fortsättning.

Två övergripande målsättningar formulerades för *Nystart*: ökat medlemsengagemang och besöksrekord 2022. Höstens arbete var inriktat på planering och analys för satsningar 2022 men möjliggjorde också en förstärkning av kärnverksamheten med bland annat fler webbseminarier, ökad dialog med regionala förbund och förbättrad kommunikation i sociala medier.

Projektgruppens metodik är att förankra nystarten och lyssna in rörelsens behov och önskemål. Förankringen har skett genom besök till hembygdsföreningar, enkätundersökning till medlemmar, samtal med regionordförande samt workshops på höstmötet. Referensgrupper med medlemmar från föreningar, konsulenter etc. har ingått i framtagande av insatser bl.a. till medlemsrekryteringsguide och program för webinarier.

KULTURRÅDET

2. Arbete inom fokusområden

1. Förenings- och demokratiutveckling

Pandemins restriktioner har försvårat föreningarnas kontakt med medlemmar vilket påverkar det demokratiska arbetet. Det har bland annat varit svårt att genomföra årsmöten och SHF har genom webinarier och rådgivning stöttat föreningar med kunskap om alternativ till traditionella fysiska årsmöten. När aktiviteter ställts in har också nyrekrytering av medlemmar försvårats och föreningarna har många medlemmar. Pandemin har samtidigt drivit fram en utveckling av digital kommunikation.

För SHF:s del har pandemin lett till en markant ökning av medlemskontakter, något som stärkt organisationen. Folkrörelsens hierarkiska uppbyggnad på lokala föreningar, regionala förbund och riksförbund är grundläggande för en fungerande demokratisk process i organisationen. För att främja ett ökat medlemsengagemang är det dock viktigt att ha ett inkluderande förhållningssätt

för att nå så många som möjligt, inte endast de redan aktiva medlemmarna. SHF:s satsning på webbseminarier i olika ämnen har ett tudelat syfte, å ena sidan kan de erbjuda medlemmar kunskap i relevanta ämnen, å andra sidan kan seminarierna erbjuda möten mellan medlemmar från olika delar av landet för kunskaps- och erfarenhetsutbyte som i sig öppnar för föreningsutveckling. Med stöd av satsningen på *Nystart* har SHF under hösten kunnat öka sina ansträngningar för att främja medlemsengagemang i rörelsen.

Styrelsen bedömer att SHF även efter pandemin bör ha en digital inriktning på aktiviteter som vänder sig till medlemmar. Det är då viktigt att regionala förbund fångar upp föreningar som inte har utvecklat förmågan att arbeta digitalt.

Demokratijubiléet

Året var märkesår för den svenska demokratin eftersom det var 100 år sedan även kvinnor fick

rösträtt i allmänna val. SHF har undertecknat deklARATIONEN för en stark demokrati och ställt sig bakom de åtaganden som detta innebär. Som en av Sveriges största och mest lokala folkrörelser har hembygdsrörelsen stor betydelse genom drygt 2 000 föreningar som tillämpar demokratiska arbetsmetoder. SHF har genom rådgivning och webbseminarier stöttat föreningarna i det demokratiska arbetet. SHF:s generalsekreterare deltog under hösten också i ett panelsamtal om demokrati med riksantikvarien, generaldirektören för myndigheten för tillgänglighet samt ett departementsråd från Kulturdepartementet. Samtalet filmades och spreds i sociala medier.

Så blir vi yngre

Hembygdsförbundet för Jämtlands län, Heimbygda, har sedan 2019 SHF:s uppdrag att driva satsningen *Så blir vi yngre*. Satsningen är ett metodarbete för en öppen och levande hembygdsrörelse som engagerar flera generationer av medlemmar.

Metodarbetet handlar om att vitalisera och modernisera arbetsmetoder och hitta nya sätt att beskriva hembygdsrörelsen. Tack vare SHF:s satsning på *Nystart* kan *Så blir vi yngre* förstärkas och under hösten har arbete gjorts för att integrera de båda satsningarna. Flera seminarier har hållits på temat *Så blir vi yngre*, en handledarutbildning planeras till våren 2022 och en metodhandledning är under utveckling

2. Barn och unga

Barn och unga är en kulturpolitisk prioriterad grupp och viktig för hembygdsrörelsen. Styrelsen konstaterar att medlemsföreningarna har en uppsjö av olika aktiviteter för barn och unga. SHF:s statistik visar att ca 280 000 barn upp till 12 år tog del av föreningarnas utbud före pandemin. För barn och unga 13–25 var motsvarande siffra 58 000.

SHF kan erbjuda medlemsaktiviteter för kunskaps- och erfarenhetsutbyte på samma sätt som inom andra ämnesområden och bidra till att synliggöra hembygdsrörelsens verksamhet för barn och unga nationellt. SHF driver ”Lekolärbanken”, en hemsida för tips om aktiviteter för barn samt sprider studiehandledningen *Hembygdens barn och skola* till föreningar.

3. Landskapets förändring

Hållbara landskap

SHF:s arbete inom fokusområdet görs med stöd av det policyprogram som antogs 2020. Programmet, *Hållbara landskap – Sveriges hembygdsförbunds program för en hållbar utveckling av natur- och kulturlandskapet* lyfter fram behovet av helhetssyn

på landskapets olika värden, där kulturarv och sociala värden ges större betydelse än i dag, samt att det lokala inflytandet behöver ges större utrymme i den fysiska planeringen. Programmet formulerar också förslag till konkreta åtgärder som syftar till att stärka hänsynen till kulturmiljöns olika värden.

Hållbara landskap har en viktig utgångspunkt i den europeiska landskapskonventionen och SHF vill främja utveckling där fler föreningar söker en aktiv roll i att påverka hembygdens kulturmiljöer. Det kan man göra genom att aktivt söka information om planerade byggprojekt och reagera då viktiga kulturmiljövärden riskerar att gå förlorade till följd av exploatering eller – som i fallet med vattenanknutna miljöer – olika miljöåtgärder. SHF har under hösten planerat för en seminarierie på temat som lanseras 2022. Vi uppmärksammar också enskilda ärenden där föreningar nekats rätt att överklaga detaljplaner och föreningar som lyckats i sina överklaganden. SHF:s inställning är att hembygdsrörelsens föreningar, som en del av Sveriges största kulturmiljöorganisation, företräder det allmänna intresset i enlighet med Miljöbalkens bestämmelser. Föreningar som nekats denna rätt bör därför överklaga besluten.

Levande sjö- och vattenlandskap

SHF har under året arbetat för att värna kulturmiljöer vid sjöar och vattendrag, där vissa miljöer hotas av utrivning till följd av regelverk inom vattenförvaltningen. SHF har besvarat remiss från Havs- och vattenmyndigheten gällande *Nationell strategi för skydd av vattenanknutna natur- och kulturmiljöer*. Vi har också lämnat synpunkter på *Samråd om vattenförvaltning och samråd för vattenkraft* samt ett yttrande om *Att fastställa miljö kvalitetsnormer för ytvattenförekomster i överensstämmelse med bevarandemål för arter och naturtyper*. SHF har även fått ett flertal remisser från länsstyrelser i västra Sverige, som vidarebefordrats till de regionala förbunden att svara på.

Särskild uppmärksamhet har ägnats åt den kulturhistoriska lämningen i Järle, Nora kommun, där Mark- och miljödomstolen godkände Naturvårdsverket ansökan om tillstånd för att riva ut en dammanläggning. SHF har gett sitt stöd till parterna och anlitate juridisk expertis för bedömning om möjligheterna till överklagande och fick då

Programmet finns att läsa och ladda ner på www.hembygd.se/hallbaralandskap

rådet att ett överklagande skulle riskera att leda till prejudikat som försvårar överklagande av andra liknande ärenden. Ärendet kom ändå att överklagas till högre instans av de lokala sakägarna och regionala företrädare för det allmänna intresset: Örebro Läns Hembygdsförbund och Örebro läns museum.

I frågor av betydelse för kulturmiljöer vid vatten samråder SHF med andra organisationer inom Vattenhistoriskt nätverk. SHF ingår även i Vattenkraftens miljöfunds samverkansgrupp och Samverkansgruppen miljöanpassad vattenkraft.

Levande skogslandskap

SHF har deltagit i Skogsstyrelsens nationella sektorsråd för skogliga frågor samt i programrådet för regeringens Nationella skogsprogram.

Under året har SHF besvarat ett flertal remisser rörande skogslandskapet. SHF kritiserade Skogsutredningens betänkande (SOU 2020:73 för att utredningen inte tog upp skyddet av skogens kulturmiljövärden. SHF lämnade också yttrande på en rapport rörande skogsbruk och skador på samhällsfunktioner samt förslag gällande nya föreskrifter till 12 kapitlet § 6 Miljöbalken. SHF har också lämnat synpunkter på förslag till ändring av Skogsstyrelsens föreskrifter om en gemensam inlämningsfunktion för skogsägare.

SHF ingår flera av Skogsstyrelsens arbetsgrupper, som gruppen för ett mer variationsrikt skogsbruk och grupperna för målbilder för god miljöhänsyn och nätverket för kvalitetsvirke. SHF ingår även i ett nordiskt nätverk för tjära.

Rika odlingslandskap

SHF:s arbete inom miljömålet *Rika odlingslandskap* kopplas främst till EU:s gemensamma jordbrukspolitik och stödåtgärderna inom Landsbygdsprogrammet. Programperioden har förlängts och löper ut 2022. SHF har arbetat för att påverka Sveriges nationella strategi för kommande programperiod som inträder 2023. SHF konstaterar att nästa program inte innehåller några nationella stödåtgärder liknande investeringsbidraget för hembygdsgårdar. Medel för landsbygdsutveckling kommer endast att finnas inom Leader (program för lokalt ledd utveckling) och det är därför viktigt att informera föreningar och förbund om möjligheter till samverkan i Leader samt påverka de olika Leaderområdena att beakta hembygdsgårdarnas roll för lokal utveckling på landsbygden.

SHF har under 2021 fått ett antal remisser som rör Jordbruksverkets föreskrifter, vilka vi tagit del av men inte haft något att erinra mot. Däremot har vi lämnat yttrande på remissen om Livsmedelsverkets föreskrifter gällande lokalproducerad mat. Till remisser som berör

odlingslandskapet kan även räknas Artskyddsutredningens betänkande (SOU 2021:51), på vilken SHF lämnade synpunkter.

För närvarande ingår SHF endast i en samrådsgrupp som har bäring på främst odlingslandskapet, vilket är Naturvårdsverkets samrådsgrupp för det civila samhället Naturens år. Där ingår dock ett flertal organisationer som arbetar för att uppmärksamma den biologiska mångfalden och göra den tillgänglig för allmänheten.

Goda bebyggda landskap

SHF har under året gett högre prioritet åt den bebyggda miljön. En kartläggning av hembygdsgårdarnas byggnadsinnehav har inletts för att få mer kunskap om de ca 11 000 byggnader som förvaltas av föreningarna. Vid årsskiftet hade omkring 25 procent av föreningarna besvarat en enkät. Behovet aktualiseras av att det från 2023 inte kommer att finnas några nationella stödåtgärder för hembygdsgårdarna när det nya Landsbygdsprogrammet sätts. Med bättre kunskap om byggnadernas konstruktion och kulturhistoriska värde får SHF bättre underlag för att argumentera med politiken och ansvariga myndigheter. Det bidrar också till bättre rådgivning och information till föreningarna. En serie seminarier på temat Hus med historia har erbjudits medlemmarna under hösten, med fokus på god förvaltning av föreningarnas egna byggnader.

Under 2021 har SHF besvarat två statliga utredningar, *Bygg och bo till lägre kostnad* (SOU 2020:75) och *Ett nytt regelverk för bygglov* (SOU 2021:47). Synpunkter har även lämnats på Boverkets förslag till föreskrifter om skydd mot buller i byggnader och förslag till ändring i Boverkets byggregler.

Kyrkogårdsmiljöer

Till följd av förändringar inom Svenska kyrkan, med sammanslagning av församlingar och övertaliga kyrkor och begravningsplatser som saknar gravrättsinnehavare, har SHF under senare år engagerat sig alltmer för kyrkomiljöerna, i synnerhet gravplatserna då de utgör ett viktigt lokalt kulturarv. SHF:s handledning för arbete med kyrkogårdarnas kulturmiljöer kan beställas från kansliet eller kan laddas ned från hemsidan. SHF är också engagerat i föreningen Sockenkyrkonätverket. Under året hölls en digital konferens i samarbete med Svenska kyrkan, Släktforskarförbundet och Sockenkyrkonätverket.

3. Arbete med andra prioriterade frågor

Civilsamhället och värdet av ideellt arbete

Som en av Sveriges största och äldsta folkrörelseorganisationer behöver SHF försvara folkrörelsernas oberoende och slå vakt om det ideella arbetets värde. Sannolikt finns det inget kulturområde som är så beroende av ideella insatser som kulturarvet. Vår utgångspunkt är att kulturarvet är allas ansvar och följaktligen ligger det i samhällets intresse att värna förutsättningarna för det ideella arbetet. Det är en utmaning då det ideella kulturlivets betydelse får liten uppmärksamhet i den nationella kulturpolitiska debatten. SHF bedömer att det är viktigt att rörelsen arbetar även regionalt och lokalt mot offentliga aktörer för att synliggöra hembygdsrörelsens betydelse för kulturarvet och för lokal och regional utveckling. För att stärka kunskapen och öka samverkan med övrig ideell sektor har SHF under året blivit partner i Ideell arena, en nätverksorganisation som bland annat bidrar med finansiering till forskning om civilsamhället. SHF valde också att återinträda i Ideell kulturallians, en paraplyorganisation som förbundet var med att bilda men lämnade 2019. Återinträdet motiverades av att hembygdsföreningarna därmed fick tillgång till särskilt stöd under pandemin genom projektet *Kulturlivets kapillärer*.

I SHF:s svar på olika remisser pekar vi i regel alltid på det ideella kulturarvsarbetets betydelse och förutsättningar. Under året har vi försvarat civilsamhällets

oberoende i en remiss om demokrativillkor för ansökningar till Allmänna arvsfonden.

Satsningen Kulturarvet som besöksmål

SHF har under året arbetat vidare med en större satsning på att stärka hembygdsvärdens roll som en aktör inom besöksnäringen. Satsningen *Kulturarvet som besöksmål* hade under våren stöd från Tillväxtverket och från maj från Kulturrådet som en del av *Nystart*. Åtgärder görs såväl nationellt som regionalt och lokalt. En arbetsgrupp har identifierat hembygdsvärdens kärnvärden, profil, önskad position och viktiga målgrupper. SHF:s hemsida har utvecklats för att vara mer tillgänglig för människor som söker upplevelser runt om i Sverige och ett särskilt varumärke för satsningen har tagits fram. En handledarutbildning hölls under hösten i syfte att sprida kunskap till personer i rörelsen som i sin tur kan handleda föreningar i arbetet. En andra utbildningsomgång hölls under våren 2022. I september arrangerade SHF en konferens för aktörer inom besöksnäringen där satsningen presenterades. Vi presenterade också satsningen på SKR:s besöksnäringskonferens i november.

Flera regioner har fångat upp satsningen och bidragit med finansiering till en utbildning för hembygdsföreningar med syfte att främja en

utveckling av deras utbud och marknadsföring. Under projekttiden 2021–2022 har totalt 22 föreningar i Dalarna, Stockholm, Västmanland och Västra Götaland gått igenom en utvecklingsprocess där syftet varit att utveckla erbjudanden som matchar trender inom besöksnäringen och nå ut med de i nya kanaler. Ytterligare föreningar har medverkat på SHF:s olika webinarier med inriktning på besökare. De regionala förbunden i dessa län har bidragit både ekonomiskt och administrativt. De regionala satsningarna har ett särskilt värde genom att de skapar kontakt mellan hembygdsrörelsen och regioner och destinationsorganisationer som kan leda till att föreningarnas utbud marknadsförs i flera kanaler och nätverk.

Information om förstudien och den pågående satsningen har presenterats på SHF:s hemsida och i andra kanaler. Flera webbseminarier har hållits för intresserade föreningar och satsningen har diskuterats på ordförandeträffar och möten med konsulenter. Styrelsen ser satsningen *Kulturarvet som besöksmål* som långsiktig och viktig för hembygdsrörelsens utveckling. En utveckling av föreningarnas öppna erbjudanden för besökare förväntas få flera positiva effekter i form av ökat engagemang och fler medlemmar i föreningarna, ökat intresse hos allmänheten för kulturarvet samt ökade intäkter som bidrar till vården av kulturarvet.

SHF ser gärna att studier om kulturarv och besöksnäring görs inom den akademiska forskningen. Forskare vid Göteborgs universitet sökte under året medel från Formas för ett forskningsprojekt med utgångspunkt från satsningen Kulturarvet som besöksmål. Projektet med titeln *Transformativa kulturarvsupplevelser* och hur de bidrar till resilienta samhällen gick dock inte igenom.

Till stöd för satsningen finns också ett råd (Advisory Board) med representanter från Sveriges kommuner och regioner, Visit Sweden, Riksantikvarieämbetet, Tillväxtverket, Statens fastighetsverk, Sveriges museer, Västra Götalandsregionen och Visit Dalarna.

Arkiv och lokalhistorisk forskning, årets hembygdskbok

Priset för årets hembygdskbok gick till föreningen Ullervad-Leksbergs bok om Mariestads historia och uppmärksammades med en konferens den 20 november i Mariestad.

Utöver prisvinnande förening medverkade representanter från Västergötlands hembygdsförbund samt SHF:s lokalhistoriska arbetsgrupp.

Arkivprojektet som inleddes under slutet av 2018 har under 2021 inte resulterat i några nya åtgärder för föreningarna. SHF har spridit handledningen och de filmer som tidigare producerats i projektet som kommer att redovisas till Riksarkivet 2022.

Bedömningen är att projektet slagit väl ut och att det även framåt finns stort intresse från föreningarna för stöd och vägledning i tillvaratagandet av lokala arkiv. Satsningen har bidragit till ökad kontakt med de regionala arkiven och synliggjort hembygdsrörelsen som en stor och betydelsefull förvaltare av enskilda arkiv.

Uppmärksammande av det samiska kulturarvet

Riksstämman i Örebro antog en motion innebärande att SHF ska arbeta för att uppmärksamma det samiska kulturarvet genom att öppna en dialog med organisationer som företräder samer och stötta lokala och regionala initiativ som syftar till att inkludera det samiska kulturarvet i lokala hembygdsföreningar. SHF har under hösten inhämtat kunskap om förutsättningarna för sådant arbete och tagit inledande kontakter med institution som arbetar för att sprida kunskap om samernas kulturarv.

Digitalisering av kulturarvet

SHF erhöll stöd från Riksantikvarieämbetets bidrag för kulturarvsarbete för två projekt under 2020, båda inriktade på digitalisering:

Pilotprojekt för digitalisering av film

Under våren avslutades ett pilotprojekt i samarbete med Kungl. Bibliotekets filmarkiv som syftade till att samla in och digitalisera film i hembygdsföreningar i tre utpekade län: Uppland, Örebro och Västmanland. Informationsinsatser försvårades av pandemins restriktioner men oavsett det kan man efter utvärdering konstatera att satsningen inte slog väl ut och troligen var felriktad. Flera föreningar med större samlingar av smalfilm hade tidigare gjort insatser för digitalisering och såg ett större behov av digitalisering av samlingar av VHS-kassetter. Det rådde också osäkerhet om hur upphovsrätten till filmerna. Projektet medförde dock en dialog med Kungl. Biblioteket som borde ha förutsättningar för att utvecklas till samverkan då hembygdsföreningarnas verksamhet berör myndighetens uppdrag på flera sätt.

Stöd för hembygdsföreningarnas digitaliseringsarbete

Under våren redovisades också en satsning på stöd till föreningarnas arbete med digitalisering som fokuserade främst på föreningar i Västerbotten och Norrbotten. Pandemin försvårade fysiska informationsinsatser men SHF:s erbjudande möttes även i övrigt av svagt intresse från föreningarna. Satsningen breddades därför till ett erbjudande till samtliga föreningar och SHF beviljades stöd för att

fortsätta projektet fram till 2022. Genom projektet kan föreningar få extra hjälp i arbetet med Hembygdsportalen samt utveckla sina kunskaper om hur man kan använda film och foto för att dokumentera det lokala kulturarvet.

Museer och samlingar

Då flera regionala hembygdsförbund är stiftare till läns museer har SHF möjlighet att föreslå ledamöter till styrelsen för läns museernas samarbetsråd. Dessa sitter på ett personligt mandat. Läns museernas besvärliga ekonomi har uppmärksammats under året. SHF arrangerade ett webbseminarium för de regionala hembygdsförbunden där en kartläggning av läns museernas ekonomi presenterades av Riksantikvarieämbetet.

SHF och förbundet Sveriges museer har formulerat en avsiktsförklaring om gemensamma intressen, däribland att verka för en utvecklad turism. SHF ingår i ett informationsnätverk för museer som haft täta möten under pandemin. I nätverket ingår förutom Sveriges museer också Läns museernas samarbetsråd, de kommunala museerna, Arbetsam, de centrala museerna och Sveriges kommuner och regioner.

Riksantikvarieämbetets museisamordnare deltar också. Nätverket ger SHF möjlighet att föra fram de små ideellt drivna museernas situation.

Hembygdsvrörelsens finansiering

SHF arbetar på flera fronter med att stärka hembygdsvrörelsens finansiering. Dels arbetar SHF kulturpolitiskt med att synliggöra föreningarnas omfattande arbete med att ta tillvara Sveriges kulturarv i syfte att påverka politiken till ett utökat offentligt stöd. Dels söker SHF påverka andra stödordningar. Det är även viktigt att uppmärksamma hur föreningar kan utveckla verksamheten för att öka intäkterna, till exempel genom att bli en aktiv del av besöksnäringen. Slutligen har SHF uppdraget att bedriva insamling till stöd för föreningarnas verksamhet.

Offentlig finansiering

Fördelningen 2021 av Riksantikvarieämbetets projektbidrag för kulturarvsarbete visar att föreningarna är framgångsrika i ansökningarna. I fråga om landsbygdsprogrammet, kan SHF notera att länsstyrelserna har beviljat mer än de 80 miljoner kronor som avsattes för investeringsbidraget till hembygdsgårdar.

SHF har medverkat på olika möten med Kulturrådet och bidragit till myndigheternas kartläggning av pandemins effekter på kulturlivet. Under året hade vi kontakt med den statliga utredningen *Från kris till kraft* (SOU 2021:77) och lämnade ett yttrande på remissen i början av 2022.

Kultursamverkansmodellen tar stort utrymme i den kulturpolitiska debatten. SHF uppfattar att det finns en bred konsensus inom kulturlivet att modellen ger för litet utrymme för regionerna att fördela medel till andra aktörer som är viktiga för länets kulturliv. För hembygdsvrörelsen innebär detta att det ideella kulturarvsarbetet inte uppmärksammas i de regionala kulturplanerna. Riksstämman i Örebro antog en motion som inskräppte vikten av att SHF fortsätter att driva frågan om utveckling av modellen. Styrelsen vill betona vikten av att regionala hembygdsförbund lyfter fram värdet av samverkan mellan offentliga aktörer och civilsamhällets organisationer i sina regioner.

Kunskapsstöd för finansiering

SHF samarbetar med Arbetets museum i Norrköping om en intendenttjänst för finansieringsfrågor som erbjuder stöd både till hembygdsföreningar och arbetslivsmuseer. Museet har under 2021 erbjudit kurser och seminarier för föreningar om hur man kan utveckla sin ekonomi.

Hembygdsvrörelsen

Sveriges hembygdsvrörelse, som syftar till att fördela ekonomiska bidrag till föreningarnas arbete, har efter tillskott av överskott från Hembygdsvrörelsen nått det finansiella målet om ett grundkapital på 3 miljoner kronor. Pandemin och satsningen på Nystart har dock gjort att styrelsen valt att avvakta en första utlysning av bidrag från fonden.

Samverkan med studieförbundet Vuxenskolan

Hembygdsvrörelsens gemensamma ändamål att förmedla kunskap och känsla för kulturarvet gör rörelsen till en av Sveriges största och viktigaste bildningsverksamheter. En stor andel aktiviteter görs i egen regi men det är också vanligt att föreningarna samarbetar med studieförbundet. SHF har samverkansavtal med studieförbundet Vuxenskolan och är förbundet näst största samarbetspartner.

Vuxenskolans statistik visar en kraftig påverkan på antalet studiecirkel och kulturarrangemang under pandemin. Antalet studiecirkel minskade med ytterligare 38 procent jämfört med 2020, ett år som noterade en minskning med hela 80 jämfört med 2019. Antalet kulturarrangemang minskade med 5 procent jämfört med 2020 som också noterade en stor nedgång med 87 procent från 2019. Pandemin och de olika begränsningarna för möten uppfattas vara den främsta orsaken till minskningen. SHF har under året samverkat med Vuxenskolan om stöd för genomförande av årsmöten med digital teknik.

4. Service, kommunikation och statistik

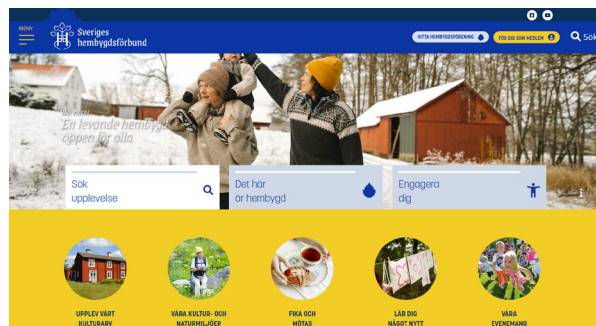
Hembygdsportalen

I maj gjordes en fjärde större uppdatering sedan Hembygdsportalen lanserades 2018 med ny design och förbättrade möjligheter för föreningar att publicera information om aktiviteter och besöksmål. Lanseringen var en del av satsningen *Kulturarvet som besöksmål*.

Vid årsskiftet hade 1 123 (1 060) föreningar publicerat egna hemsidor i portalen. Ytterligare 589 (459) föreningar har länkar från portalen. 368 (521) föreningar har inte angivit någon sida. Portalen rymmer 766 079 (707 108) bilder, 180 747 (169 185) filer och 312 649 (311 622) personer. Det totala antalet sidor i portalen uppgår till 38 486 (34 247).

Statistiken visar ett ökat intresse för portalen. Antalet sidvisningar i hela portalen ökade med 25 procent från 2020, från drygt 7 254 000 till drygt 9 075 000.

Styrelsen uppfattar att utvecklingen av portalen gjorts till en förhållandevis låg kostnad, även om det krävts mycket personella resurser från kansliet. Eftersom systemet har skapats i syfte att tillgodose ideella kulturarvsföreningars behov av såväl hemsida som lagring och publicering av kulturarvsinformation, har

portalen goda förutsättningar att matcha även andra organisationers behov. Systemet har också fått goda omdömen från Riksantikvarieämbetet och SHF fick möjlighet att presentera Hembygdsportalen som ett exempel på innovation på ämbetets stora konferens *Kreativ omstart* i oktober.

Webbseminarier

SHF arrangerade 78 webbseminarier under 2021 som lockade totalt 2 578 deltagare. 19 olika teman avhandlades på seminarierna. Under hela pandemin har SHF hållit 125 webbseminarier som behandlat omkring 25 olika teman. Seminarierna har lockat totalt 4 182

deltagare. Enligt utvärderingar är 9 av 10 nöjda eller mycket nöjda med seminarierna.

Hembygdsförsäkringen

SHF:s medlemsföreningar omfattas av en grundförsäkring. Egendomsförsäkring för byggnad och lösöre kan tecknas som tillval. Försäkringsgivare är sedan 2005 Länsförsäkringar Halland och nuvarande avtalsperiod sträcker sig fram till 2022.

Föreningsförsäkringar i Varberg (försäkringskansliet) administrerar försäkringen på SHF:s uppdrag. Avtalet med Länsförsäkringar ger möjlighet till bonus om den utbetalda skadeersättningen under ett år understiger 60 procent av inbetald premie. Därutöver kan SHF som kund få återbäring som baserar sig på hela LF Hallands försäkringsinnehav. Under 2021 utbetalades bonus på 1 miljon kronor och återbäring på 1,8 miljoner.

För 2021 redovisas 77 anmälda skador till ett totalt skadebelopp om 8 246 333 kr varav 6 085 000 kr var ersättning för tre större brandskador. Då skadeersättningen i förhållande till inbetald premie uppgår till mer än 60 procent av inbetald premien utgår ingen bonus under 2022.

SHF har som inriktning att återbäring ska tillfalla försäkringstagarna medan bonus vid behov kan användas för kollektiva ändamål. I det senare fallet har bonus varit en viktig finansiering av Hembygdsportalen. SHF gör avdrag för egna kostnader för information, administration och avtalsförhandlingar som uppgår till 250 000 kr per år. Intäkter från försäkringen beskattas som näringsverksamhet.

Till följd av att pandemin medfört en ansträngd ekonomi för många föreningar valde styrelsen valde att låta både bonus och återbäring, totalt 2,8 miljoner, gå tillbaka till försäkringstagarna som en reduktion av kommande års försäkringspremie. Premien för 2022 reduceras med 20 procent och reduktion kommer även att göras av 2023 års premie.

Hembygdsförsäkringen är en grupp-försäkring som ger SHF möjlighet att arbeta skadeförebyggande. Föreningar har möjlighet att få investeringsbidrag för inköp av larm, vattenfelsbrytare och brandskyddsutrustning. Åtgärder medför rabatt på premien.

Totalt utbetalades 41 447 kr i investeringsbidrag under 2021.

Rådgivning och information

Kansliet har under året svarat för rådgivning och information till hembygdsföreningar inom olika frågor. Kansliet har kompetens om kulturmiljöfrågor, digitalisering, upphovsrätt,

bidragsgivning med mera. Kansliet får också frågor om stadgar, årsmöte och styrelseformer. Mer komplicerade frågor har hänskjutits till jurist på Hushållningssällskapens juridik AB. De vanligaste frågorna rör fastighetsjuridik.

Upphovsrättsavtal

Avtalet mellan STIM och SHF innebär att SHF ersätter STIM för föreningarnas musikanvändning under högtiderna valborg, nationaldagen, midsommar och adventsfiranden. SHF informerar om möjligheten att samarbeta med Vuxenskolan och andra studieförbund kring musikarrangemang vid andra tillfällen.

Tidskriften Bygd och natur

Tidskriften utkommer med fyra nummer per år och tar upp aktuella teman. Upplagan är ca 11 000 exemplar. Varje förening har rätt till fem kostnadsfria prenumerationer och kan teckna ytterligare prenumerationer för 100 kr per år. Redaktör är Jenny Damberg. Ansvarig utgivare är Jan Nordwall.

SHF kunde året presentera en större förändring av den 100-åriga tidskriften med ny design och nytt format. Det redaktionella innehållet har breddats för att locka fler läsare. Det är nu också möjligt att läsa tidskriften digitalt utan kostnad samt att teckna en rabatterad medlemsprenumeration direkt på SHF:s hemsida i portalen.

Den nya tidskriften har tagits mycket väl emot och är en resurs för SHF arbete med att utveckla kommunikation och marknadsföring av hembygdsrörelsen, vilket är en viktig uppgift i den pågående satsningen *Nystart*.

Nyhetsbrev

SHF ger ut ett månatligt nyhetsbrev via e-post. Brevet är tillgängligt för alla som är intresserade av SHF:s verksamhet. Nyhetsbrevet är en viktig informationskanal och kompletterar Bygd och natur med aktualiteter som tidskriften har svårt att förmedla på grund av en långsammare utgivningstakt.

Sociala medier

SHF finns på Facebook, Instagram, LinkedIn och Youtube. SHF prioriterar Facebook och har drygt 3 300 följare, en ökning med ca 1 000 under 2021.

Styrelsen för Sveriges Hembygdsförbund

Stockholm 21 april 2022.

Anna-Karin Andersson Conny Sandberg Irene Oskarsson
Förbundsordförande 1:e vice ordförande 2:e vice ordförande

Trine Amundsen Sven Jensén Eva Kempff

Anita Lundin Karin Malmsten Owe Norberg

Peter Olausson Erik Åström

Jan Nordwall
Generalsekreterare

Karl Petersen
Förtroenderevisor

ÅRSREDOVISNING

för

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

Styrelsen och Generalsekreteraren får härmed avlämna årsredovisning för räkenskapsåret 2021-01-01 - 2021-12-31

Innehåll:

Förvaltningsberättelse

Resultaträkning

Balansräkning

Noter

Underskrifter

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Allmänt om Verksamheten

Sveriges Hembygdsförbunds ändamål och organisation

Sveriges Hembygdsförbund, SHF, är ett politiskt och religiöst obundet riksförbund med ändamål att fördjupa och förmedla kunskap om hembygdens kultur- och naturarv, att skydda kulturarvet vid planering och förändring av samhället samt att göra kulturarvet tillgängligt för alla människor. SHF:s uppdrag är att med visionen om en levande hembygd öppen för alla som ledstjärna, samla, stödja och företräda medlemmarnas intressen nationellt och internationellt.

Sveriges Hembygdsförbund utgörs av 26 regionala hembygdsförbund och 2 037 lokala föreningar, varav 1 929 är fullvärdiga medlemsföreningar med totalt 381 446 medlemmar. 108 föreningar är stödjande och redovisar inte medlemsantal. Som medlem betalar man avgiften till sin lokala förening. Föreningen erlägger sedan en avgift till det regionala hembygdsförbundet och SHF som baserar sig på antalet medlemmar i föreningen. Avgiften till SHF är 13 kronor per medlem för fullvärdiga medlemsföreningar. Lägsta avgift är 500 kr. Stödjande medlemsföreningar betalar en fast avgift på 2000 kr per år.

Föreningens säte är Stockholm

Främjande av ändamålet

SHF främjar ändamålet genom aktiviteter för föreningar och regionala förbund som bidrar till ökad förmåga att ta tillvara och förmedla kulturarvet i de lokala föreningarna. Aktiviteterna består av kunskapshöjande webbseminarier, information, rådgivning, utbildningsinsatser och möten för kunskaps- och erfarenhetsutbyte.

Under 2021 har SHF hållit 78 webbseminarier med totalt 2 578 deltagare. Seminarierna har tagit upp olika teman av betydelse för föreningarnas arbete med kulturarvet och natur- och kulturlandskapet. SHF har förmedlat information genom månatliga nyhetsbrev, tidskriften Bygd och natur med fyra nummer per år, hemsida, mejl till föreningarna samt inlägg i sociala medier. Information har getts om förbundets egna aktiviteter men förbundet har också förmedlat information från olika myndigheter, till exempel om utlysning av olika bidrag som föreningarna kan söka för sin verksamhet med kulturarvet. Kommunikationsinsatserna har sammantaget syftat till ökad kunskap hos medlemmar som stärker deras förutsättningarna för tillvaratagande av det lokala kulturarvet. Särskilda utbildningsinsatser har gjorts rörande besöksnäring, digitalisering och värden av hembygdsföreningarnas bestånd av kulturhistoriskt värdefulla byggnader. Insatserna har haft formen av webbseminarier för medlemmar och information i SHF:s olika kanaler.

I syfte att bidra till en långsiktig förstärkning av föreningarnas finansiering av kulturarvet och allmänhetens tillgång till kulturarvet har SHF prioriterat en satsning som syftar till att stärka hembygdsrörelsens position inom besöksnäringen. Satsningen, Kulturarvet som besöksmål, har under året haft stöd från Tillväxtverket och Statens kulturråd. Utöver insatser för föreningarna i form av utbildningsinsatser och informationsförmedling har SHF även haft dialog med olika nationella och regionala aktörer inom besöksnäringen och svarade i september för en nationell konferens för destinationsorganisationer och kulturförvaltningar. Insatserna har resulterat i att flera regioner skjutit till offentlig finansiering för att bekosta konsultledd utbildning i syfte att höja föreningarnas kunskap om besöksnäringen. Insatserna bedöms ha bidragit till utveckling av medverkande föreningarnas erbjudanden av olika kulturarvsaktiviteter till allmänheten.

En viktig åtgärd för att främja ändamålet är att tillhandahålla en försäkring anpassad för hembygdsföreningarnas behov. ”Hembygdsförsäkringen” är en gruppörsäkring som ger förbundet möjlighet att aktivt främja skadeförebyggande åtgärder som motverkar brand-, vatten- och inbrottskador som kan medföra åverkan på föreningarnas kulturhistoriska samlingar. Under året har insatserna bestått av investeringsbidrag för föreningarnas inköp av vattenfelsbrytare, brandskyddsutrustning och inbrottslarm. En annan åtgärd är en webbutbildning där föreningar kan bli certifierade som ”säker föreningsgård”. SHF har genom sin samarbetspartner Föreningsförsäkringar i Varberg också gjort insatser för beståndsvård med besök i föreningar med särskilda behov samt i samarbete med regionala hembygdsförbund hållit informationsmöten på olika platser i landet.

Viktigt för främjande av ändamålet är också Hembygdsportalen, ett system som föreningarna kan använda för att publicera information om sina aktiviteter och sprida kunskap om det lokala kulturarvet till allmänheten på en egen hemsida. Under året har portalen utvecklats i syfte att göra det enklare för en intresserad allmänhet att ta del av föreningarnas erbjudanden.

Utöver insatser som på olika sätt främjar föreningarnas arbete har SHF arbetat aktivt för att värna kulturarvet och natur- och kulturlandskapets värden i sin företrädande roll gentemot staten. SHF har yttrat sig om remisser rörande skogspolitiken, plan- och bygglagen och vattenförvaltningen och där framfört behov av ökad helhetssyn och ökad uppmärksamhet vid landskapets kulturmiljövärden.

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

För att främja ändamålet behöver SHF också försvara det civila samhällets oberoende och arbeta för goda förutsättningar för det ideella arbetet. SHF har under året lyft fram dessa perspektiv i remissyttrande gällande demokrativillor för Allmänna arvsfondens bidragsgivning.

Flerårsjämförelse*

Beloppen i Flerårsjämförelse visas i KSEK

	2021	2020	2019	2018	2017
Medlemsintäkter	3 506	5 355	5 405	5 480	5 544
Bidrag	6 693	3 988	2 869	3 759	3 990
Eget kapital	6 786	7 055	7 283	7 682	6 875
Balansomslutning	13 006	9 172	10 551	9 420	8 281
Årets resultat	-268	-228	-399	807	1 267
Soliditet (%)	52,2	76,9	69,0	82,0	83,0

*Definitioner av nyckeltal, se noter

**Lägre medlemsintäkt 2021 då statsbidrag möjliggjorde en reducerad medlemsavgift med totalt 1 710 tkr (motsvarande 35 procent av avgiften för fullvärdiga medlemsföreningar).

Väsentliga händelser under räkenskapsåret

Pandemin har haft stor påverkan på verksamheten hela 2021. Aktiviteter för medlemmar har haft en digital inriktning vilket bidragit till ökad kontakt med medlemmarna, främst genom det stora antalet digitala seminarier som utgör ett nytt inslag i SHF:s verksamhet, men även genom ökad rådgivning via mejl och telefon. Satsningen på digitala seminarier har till en del möjliggjorts genom det extra statsbidrag om 5 010 000 kr för strategiska insatser som främjar återstart efter pandemin som SHF beviljades i maj. Tack vare bidraget har SHF kunnat anställa ytterligare tre medarbetare till kansliet och även fortsätta satsningen på en stärkt position inom besöksnäringen. 1,7 mkr av bidraget användes för en tillfällig reduktion av föreningarnas medlemsavgifter med motsvarande 35 procent av avgiften för fullvärdiga medlemsföreningar.

I syfte att underlätta medlemsföreningarnas betalningsförmåga under pandemin har SHF med stöd av intäkter som avtalet om Hembygdsförsäkring genererat även reducerat försäkringspremien för 2022 med 20 procent.

Risker och förväntningar

Antalet föreningar är stabilt men antalet medlemmar per förening minskar årligen. 2021 minskade medlemsantalet i fullvärdiga medlemsföreningar från 387 115 till 381 446. Bedömningen är att pandemins restriktioner förstärkt en långvarig negativ medlemsutveckling. Det är osäkert vilka långsiktiga effekter pandemin får för föreningarnas medlemsutveckling. SHF:s satsningar på att främja ökat medlemsengagemang och fler besökare till föreningarna bedöms få positiva effekter för rekrytering av nya medlemmar och föreningarnas arbete med kulturarvet, men sannolikt krävs insatser under lång tid för att vända utvecklingen. SHF gör ansträngningar för att utverka ytterligare statsbidrag men konstaterar att det är lättare att beviljas stöd för avgränsade punktinsatser i projekt än för kärnuppdraget. Av den anledningen är det fortsatt viktigt med nationellt påverkansarbete mot myndigheter och departement för att söka utverka stöd som gör det möjligt för SHF att öka sina ansträngningar att främja det ideella arbetet med kulturarvet.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Med Rysslands invasion av Ukraina har uppstått ett nytt säkerhetspolitiskt läge som får påverkan på statsfinanserna vilket i förlängningen kan medföra påverkan på SHF:s statsbidrag. Kriget skapar även en osäkerhet på marknaderna som kan påverka värdet av SHF:s kapitalplaceringar.

Övrig information

Sveriges Hembygdsförbund har 90-konto och står därmed under kontroll av Svensk Insamlingskontroll. Det betyder att lägst 75 procent av förbundets intäkter ska användas till främjande av verksamhetens ändamål.

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

Förändringar i eget kapital

	Grundkapital	Ändamåls- bestämda medel Sveriges Hembygdsfond	Ändamåls- bestämda medel Investerings- fond	Balanserat resultat inkl Årets resultat	Summa Eget kapital
Ingående balans	1 690 860	3 178 766	2 411 747	-226 710	7 054 663
Utnyttjade ändamålsbestämda medel från tidigare år			-226 710	226 710	0
Årets resultat				-268 183	-268 183
Utgående balans	<u>1 690 860</u>	<u>3 178 766</u>	<u>2 185 037</u>	<u>-268 183</u>	<u>6 786 480</u>

Ändamålsbestämda medel innefattar Sveriges Hembygdsfond och Investeringsfond till ett sammanlagt värde av 5 363 803 kr.

Resultatdisposition

Årets resultat uppgår till -268 183 kr. Styrelsen föreslår att Investeringsfonden tas i anspråk då avskrivningskostnader för investeringar i Hembygdsportalen uppgått till -500 238 kr.

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

RESULTATRÄKNING

	Not	2021-01-01 2021-12-31	2020-01-01 2020-12-31
Verksamhetsintäkter			
Medlemsavgifter		3 505 564	5 355 019
Gåvor	2	7 237	5 334
Bidrag	3	6 692 823	3 988 245
Nettoomsättning	4	912 855	556 215
Övriga intäkter		<u>1 597 151</u>	<u>683 778</u>
		12 715 630	10 588 591
Verksamhetskostnader	5		
Ändamålskostnader		-10 780 812	-8 866 733
Insamlingskostnader		-391 397	-227 397
Administrationskostnader		<u>-1 630 103</u>	<u>-1 425 221</u>
		-12 802 312	-10 519 351
Verksamhetsresultat		-86 682	69 240
Resultat från finansiella poster			
Räntekostnader		<u>-1 480</u>	<u>-59</u>
		-1 480	-59
Resultat efter finansiella poster		-88 162	69 181
Resultat före skatt		-88 162	69 181
Skatt på årets resultat	6	-180 021	-297 094
Årets resultat		<u>-268 183</u>	<u>-227 913</u>

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

BALANSRÄKNING

TILLGÅNGAR

Anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar

Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten

Not

2021-12-31

2020-12-31

Finansiella anläggningstillgångar

Andra långfristiga värdepappersinnehav

Summa anläggningstillgångar

Omsättningstillgångar

Kortfristiga fordringar

Kundfordringar

Aktuell skattefordran

Övriga fordringar

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter

Kortfristiga placeringar

Övriga kortfristiga placeringar

Kassa och bank

Kassa och bank

Summa omsättningstillgångar

SUMMA TILLGÅNGAR

343 000
343 000

526 138
526 138

5 238 721
5 238 721

5 238 721
5 238 721

5 581 721

5 764 859

37 502
69 408
133 552
1 690 086
1 930 548

2 188
0
141 640
668 452
812 280

4 962
4 962

4 962
4 962

5 488 373
5 488 373

2 589 695
2 589 695

7 423 883

3 406 937

13 005 604

9 171 796

BALANSRÄKNING

	Not	2021-12-31	2020-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
Grundkapital		1 690 860	1 690 860
Ändamålsbestämda medel		5 363 803	5 590 513
Balanserat resultat		0	1 203
Årets resultat		-268 183	-227 913
Eget kapital		6 786 480	7 054 663
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		740 094	500 832
Aktuell skatteskuld		0	10 181
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	10	2 216 815	339 638
Övriga skulder		2 332 366	589 096
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	11	929 849	677 386
Summa kortfristiga skulder		6 219 124	2 117 133
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		13 005 604	9 171 796

NOTER

Not 1 Redovisnings- och värderingsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning.

Principerna är oförändrade jämfört med föregående år.

Resultaträkningen

Verksamhetsintäkter

Endast det inflöde av ekonomiska fördelar som organisationen erhållit eller kommer att erhålla för egen räkning redovisas som intäkt.

Intäkter värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas. Nedan beskrivs, för respektive intäktspost, när intäktsredovisning sker.

Gåvor och bidrag

En transaktion i vilken organisationen tar emot en tillgång eller en tjänst som har ett värde utan att ge tillbaka motsvarande värde i utbyte är en gåva eller ett erhållt bidrag. Om tillgången eller tjänsten erhålls därför att organisationen uppfyllt eller kommer att uppfylla vissa villkor och om organisationen har en skyldighet att återbetala till motparten om villkoren inte uppfylls, är det ett erhållt bidrag. Är det inte ett bidrag är det en gåva.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls. Gåvor som organisationen avser att stadigvarande bruka i verksamheten redovisas som anläggningstillgångar. Gåvor som organisationen avser att skänka vidare redovisas inte som intäkt eller varulager per balansdagen. Övriga gåvor redovisas som omsättningstillgångar.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för att erhålla bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget avser att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minskar anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Nettoomsättning

Intäkt vid försäljning av varor redovisas normalt vid försäljningstillfället. Prenumerationer redovisas normalt som intäkt linjärt över prenumerationstiden.

Övriga intäkter

Övriga intäkter är intäkter som inte är primära utan sekundära för organisationen.

Verksamhetskostnader

Verksamhetskostnader delas in i följande funktioner; ändamåls-, insamlings- och administrationskostnader.

Ändamålskostnader

Ändamålskostnader består av kostnader som kan hänföras till organisationens uppdrag enligt stadgarna.

Insamlingskostnader

Insamlingskostnader ska återspegla de kostnader som organisationen haft för att samla in medel. Med insamlingskostnader menas kostnader för insamlingsarbete som riktar sig mot organisationens samtliga givare, dvs såväl privatpersoner som företag och organisationer. Detta omfattar både befintliga givare och arbetet med att söka nya givare genom kampanjer, utskick och underhåll av givarregister. Insamlingskostnader kan således bestå av TV-och radioreklam, annonser, informationsmaterial, insamlingsmaterial och personal som arbetar med insamlingsaktiviteter.

Administrationskostnader

Administrationskostnader är sådana kostnader som behövs för att administrera och driva organisationen. Administrationen utgör en kvalitetsgaranti för ändamålet och givaren. Exempel på sådana kostnader är styrelsemöten, revision av själva organisationen och administrativa system. Om en kostnad varken avser ändamål, medlemsvård/ -värvning eller insamling hänförs den till administrationen. I administrationen ingår även samkostnader.

NOTER*Leasing*

Samtliga av organisationens leasingavtal kostnadsförs löpande (linjärt) över leasingperioden (inkl. första förhöjd hyra).

Ersättningar till anställda

Löpande ersättningar till anställda i form av löner, sociala avgifter och liknande kostnadsförs i takt med att de anställda utför tjänster. Eftersom alla pensionsförpliktelser klassificerats som avgiftsbestämda redovisas en pensionskostnad det år pensionen tjänas in.

Inkomstskatt

I årets skattekostnad ingår skatt som avser årets skattepliktiga resultat och del av tidigare års inkomstskatt som ännu inte har redovisats.

Balansräkningen

Tillgångar, skulder och avsättningar värderas till anskaffningsvärde om inget annat anges nedan.

Ändamålsbestämda medel

I posten Ändamålsbestämda medel i eget kapital redovisas ännu inte förbrukade gåvor och andra ändamålsbestämda medel. Se även eget-kapital rapporten.

Skuld för erhållna ej nyttjade bidrag

När organisationen erhållit bidrag men ännu inte uppfyllt villkoren redovisas en skuld.

Fordringar

Fordringar har upptagits till de belopp varmed de beräknas inflyta.

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder

Övriga tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Immateriella anläggningstillgångar

Immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Tillgångarna skrivs av linjärt över tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod. Nyttjandeperioden omprövas per varje balansdag. Pågående projekt skrivs inte av utan nedskrivningsprövas årligen. Följande nyttjandeperioder tillämpas:

	Antal år
Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	3

Finansiella instrument

Finansiella instrument värderas utifrån anskaffningsvärde.

Finansiella anläggningstillgångar och finansiella långfristiga skulder samt räntebärande kortfristiga finansiella fordringar och skulder värderas såväl vid första redovisningstillfället som i efterföljande värdering till upplupet anskaffningsvärde, vilket normalt är detsamma som verkligt värde (transaktionsvärdet) vid anskaffningstidpunkten med tillägg av direkt hänförliga transaktionsutgifter såsom courtage.

UPPLYSNINGAR TILL ENSKILDA POSTER

Not 2	Gåvor	2021	2020
	Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
	Allmänheten	6 737	3 534
	Företag och organisationer	500	1 800
		<hr/> 7 237	<hr/> 5 334

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

NOTER

Not 3	Bidrag	2021	2020
	Bidrag som redovisats som intäkt		
	Riksantikvarieämbetet	1 800 000	1 900 000
	Naturvårdsverket	800 000	800 000
	Statens kulturråd	460 000	445 500
	Projektanslag	<u>3 632 823</u>	<u>842 745</u>
		6 692 823	3 988 245
Not 4	Nettoomsättning	2021	2020
	Deltagaravgifter	81 056	0
	Hysesintäkter	398 473	266 557
	Premunerationer	203 311	204 750
	Annonsintäkter	23 170	7 500
	Försäljning eget material	96 845	77 408
	Övriga intäkter	<u>110 000</u>	<u>0</u>
		912 855	556 215
Not 5	Personal	2021	2020
	<i>Medelantal anställda</i>		
	Medelantalet anställda bygger på av föreningen betalda närvarotimmar relaterade till en normal arbetstid.		
	Medelantal anställda har varit	8	7
	varav kvinnor	5	3
	varav män	3	4
	<i>Löner, ersättningar m.m.</i>		
	Löner, ersättningar, sociala kostnader och pensionskostnader har utgått med följande belopp:		
	Styrelsen och Generalsekreterare:		
	Löner och ersättningar	775 378	718 407
	Pensionskostnader	<u>203 760</u>	<u>141 290</u>
		979 138	859 697
	Övriga anställda:		
	Löner och ersättningar	2 921 914	2 282 533
	Pensionskostnader	<u>259 502</u>	<u>167 149</u>
		3 181 416	2 449 682
	Sociala kostnader	<u>1 266 048</u>	<u>839 862</u>
	Summa styrelse och övriga	5 426 602	4 149 241

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

NOTER

Not 6	Skatt på årets resultat	2021	2020
	Aktuell skatt	<u>-180 021</u>	<u>-297 094</u>
		-180 021	-297 094
	<i>Avstämning av effektiv skatt</i>		
	Resultat före skatt	-88 162	69 181
	Skattekostnad 20,60% (21,40%)	18 161	-14 805
	Skatteeffekt av:		
	Skattemässiga justeringar	-198 182	-14 195
	Skatt hänförlig till tidigare år	<u>0</u>	<u>-268 094</u>
	Summa	-180 021	-297 094
Not 7	Balanserade utgifter för utvecklingsarbeten och liknande arbeten	2021-12-31	2020-12-31
	Ingående anskaffningsvärde	2 355 938	1 961 138
	Inköp	<u>317 100</u>	<u>394 800</u>
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	2 673 038	2 355 938
	Ingående avskrivningar	-1 829 800	-1 044 488
	Årets avskrivningar	<u>-500 238</u>	<u>-785 312</u>
	Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 330 038	-1 829 800
	Utgående redovisat värde	<u>343 000</u>	<u>526 138</u>
Not 8	Andra långfristiga värdepappersinnehav	2021	2020
	Carnegie Fonder Sverigefond *	294 623	294 623
	Simplicity Företagsobligationer *	432 226	432 226
	Simplicity Likviditet *	1 041 555	1 041 555
	SPP Fonder Grön Obligationsfond	1 432 226	1 432 226
	Lannebo Fonder Sverige	145 705	145 705
	Lannebo Fonder Lannebo Corp. B	888 013	888 013
	Öhman Fonder Företagsobligation	<u>1 004 373</u>	<u>1 004 373</u>
		5 238 721	5 238 721
	På balansdagen uppgår marknadsvärdet på ovanstående värdepapper till 5 629 230,77 kronor. * Dessa fonder hänförs till Sveriges Hembygdsfond		
	Ingående anskaffningsvärde	<u>5 238 721</u>	<u>5 238 721</u>
	Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	<u>5 238 721</u>	<u>5 238 721</u>
	Utgående redovisat värde	5 238 721	5 238 721
Not 9	Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	2021-12-31	2020-12-31
	Förutbetalda hyror	213 733	209 012
	Övriga poster	<u>1 476 353</u>	<u>459 440</u>
		1 690 086	668 452

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

NOTER

Not 10 Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	2021-12-31	2020-12-31
Projekt digitalisering av film i föreningar	0	82 500
Projekt stöd för digitalisering i Norrland	0	146 151
Projekt hembygdsturism	0	43 750
Projekt hembygdsarkiv	54 047	67 237
Projekt Nystart	2 162 768	0
Kunskaphöjning av hembygdsföreningarnas digitaliseringsarbete	0	0
	<hr/> 2 216 815	<hr/> 339 638

Not 11 Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	2021-12-31	2020-12-31
Upplupna Semesterlöner	535 553	414 044
Upplupna Soc. avg	168 271	130 093
Övriga upplupna kostnader	226 025	133 249
	<hr/> 929 849	<hr/> 677 386

Not 12 Definition av nyckeltal

Soliditet

Justerat eget kapital i procent av balansomslutning

Resultat efter finansiella poster i procent av genomsnittligt justerat eget kapital

Sveriges Hembygdsförbund

Org.nr. 802006-2181

Stockholm 2022- 04-21

Anna-Karin Andersson
Förbundsordförande

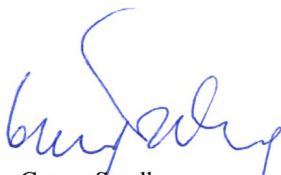
Karin Malmsten

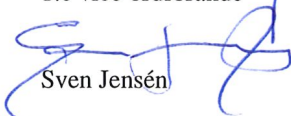
Owe Norberg

Erik Åström

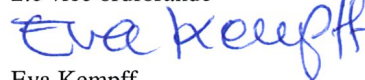
Conny Sandberg
1:e vice ordförande

Sven Jensén

Irene Oskarsson
2:e vice ordförande

Eva Kempff

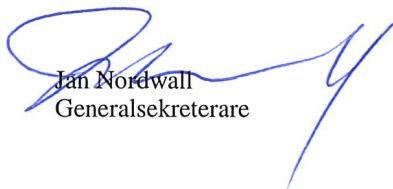
Peter Olausson

Anita Lundin

Trine Amundsen

Jan Nordwall
Generalsekreterare

Vår revisionsberättelse har lämnats den 27/4 2022.

KPMG

Anna Landerholm Granberg
Auktoriserad revisor

Karl Petersen
Förtroendevald revisor

Revisionsberättelse

Till föreningsstämman i Sveriges Hembygdsförbund, org. nr 802006-2181

Rapport om årsredovisningen

Uttalanden

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Sveriges Hembygdsförbund för år 2021.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2021 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Vi tillstyrker därför att föreningsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen för föreningen.

Grund för uttalanden

Vi har utfört revisionen enligt god revisions sed i Sverige. Revisorernas ansvar enligt denna sed beskrivs närmare i avsnitten Det registrerade revisionsbolagets ansvar samt Den förtroendevalda revisorns ansvar.

Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisors sed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

Annan information än årsredovisningen

Den andra informationen består av en verksamhetsberättelse 2021 som vi inhämtade före datumet för denna revisionsberättelse. Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för den andra informationen.

Vårt uttalande avseende årsredovisningen omfattar inte denna information och vi gör inget uttalande med bestyrkande avseende denna andra information.

I samband med vår revision av årsredovisningen är det vårt ansvar att läsa den information som identifieras ovan och överväga om informationen i väsentlig utsträckning är oförenlig med årsredovisningen. Vid denna genomgång beaktar vi även den kunskap vi i övrigt inhämtat under revisionen samt bedömer om informationen i övrigt verkar innehålla väsentliga felaktigheter.

Om vi, baserat på det arbete som har utförts avseende denna information, drar slutsatsen att den andra informationen innehåller en väsentlig felaktighet, är vi skyldiga att rapportera detta. Vi har inget att rapportera i det avseendet.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för att årsredovisningen upprättas och att den ger en rättvisande bild enligt årsredovisningslagen. Styrelsen och generalsekreteraren ansvarar även för den interna kontroll som de bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen och generalsekreteraren för bedömningen av föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om styrelsen och generalsekreteraren avser att likvidera föreningen, upphöra med verksamheten eller inte har något realistiskt alternativ till att göra något av detta.

Det registrerade revisionsbolagets ansvar

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions sed i Sverige. Vårt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisions sed i Sverige alltid kommer att upptäcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentligheter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förväntas påverka de ekonomiska besluten som användare fattar med grund i årsredovisningen.

Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ändamålsenliga för att utgöra en grund för våra uttalanden. Risken för att inte upptäcka en väsentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalskning, avsiktliga utelämnanden, felaktig information eller åsidosättande av intern kontroll.

- skaffar vi oss en förståelse av den del av föreningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till omständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisningsprinciper som används och rimligheten i styrelsens och generalsekreterarens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.
- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen och generalsekreteraren använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om huruvida det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisionsberättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisionsberättelsen. Dock kan framtida händelser eller förhållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.

— utvärderar vi den övergripande presentationen, strukturen och innehållet i årsredovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de underliggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

Den förtroendevalda revisorns ansvar

Jag har att utföra en revision enligt revisionslagen och därmed enligt god revisionssed i Sverige. Mitt mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om huruvida årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och om årsredovisningen ger en rättvisande bild av föreningens resultat och ställning.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar samt stadgar

Uttalande

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens och generalsekreterarens förvaltning för Sveriges Hembygdsförbund för år 2021.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar styrelsens ledamöter och generalsekreteraren ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Grund för uttalande

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisionssed i Sverige. Vi som registrerat revisionsbolag har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

Styrelsens och generalsekreterarens ansvar

Det är styrelsen och generalsekreteraren som har ansvaret för förvaltningen.

Revisorns ansvar

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon styrelseledamot eller generalsekreteraren i något väsentligt avseende företagit någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upptäcka åtgärder eller försummelser som kan föranleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder det registrerade revisionsbolaget professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaperna. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på det registrerade revisionsbolagets professionella bedömning och övriga valda revisorers bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är väsentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för föreningens situation. Vi går igenom och prövar fattade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den

27/4 2022

KPMG AB

Anna Landerholm Granberg
Auktoriserad revisor

Karl Petersen
Förtroendevald revisor

Sveriges hembygdsförbund samlar en av Sveriges största folk rörelser med 2 060 föreningar och 400 000 medlemmar. Hembygdsrörelsen spelar en viktig roll både för den lokala identiteten och för utvecklingen av lokalsamhället.

www.hembygd.se